

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. I. Quid sit recta Intentio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

RECTA INTENTIO

OMNIVM HVMANARVM ACTIONVM

AMVSSIS.

LIBER PRIMVS
INTENTIONEM BONAM,
Malam, Adiaphoram, Nullam explicat.

CAPVT PRIMVM.

Quid sit RECTA INTENTIO.

DARIVS, clade suâ & Alexandri Macedonis fortunâ, notissimus Rex Persarum, acinacem habuit, cui ex gemmâ erat vagina, quem zona aurea muliebriter cinctus suspenderet. Nobilis gladius, modo virilem dexteram fuisset fortis. Celeberrimus est multorum

scriptis gladius Georgii Castrioti, quem Scanderbegum vocabant, qui hominem medium ictu transverso unico dissecare potuisse ferebatur. Noti sunt & sacris voluminibus Goliathi & Saulis gladii. Celebres sunt ab eruditis paginis complures alii equestrium virorum gladii, nonnunquam superstitiosâ religione culti.

At verò nullius herois gladius unquam tam vitalis fuit famâ, atque Hebræi Moyſis virgâ: Illa tot miraculorum, tot stupendorum prodigiorum operatrix Virga. Quæſierat è Moyſe Deus, quid manu teneret: Virgam, respondit. Cui Deus: *Proſice eam, inquit, in terram. Proſpice, & verſa eſt in colubrum.* Jufferat iterum Deus, extenderet manum, & apprehenderet caudam colubri. *Extendit, & tenuit; verſaque eſt in virgam.*

Hic pulchrè ſubjecit oculis Deus, & malas actiones ſic à nobis eſſe, ut ſi terram & res terræ ſpectemus cum agimus, colubri ſiant, actus malitiæ veneno tincti; ſin animum calo attollamus, virga Moſis, opera caeleſti præmio digna exiſtant. Tanti refert, quomodo Moſaicus iſte ſcípio tractetur, an manu teneatur, an humi projiciatur. Hic ſcípio, hæc Moyſis virga omnium Magorum virgas devoravit; hæc flumina in linguam mutavit; hæc rupem in fontem diluit; & è duri ſilicis venis ſubitum torrentem elicit; hæc marinos fluctus in ruſtiſſimos parietes diviſit. Potuit dicere Moyſes, hoc baculo duce, & ſaxa, & maria penetror; omnia mihi pervia ſunt. Hæc Moyſis virgâ ſacri Doctores designatam ajunt RECTAM in omnibus humanis actionibus INTENTIONEM, cui penetrabilia ſunt omnia. Hic autem, prima omnium quæſtio, quid ſit RECTA INTENTIO.

§. I.

Chriftus Dominus RECTAM INTENTIONEM appellat OCULVM SIMPLICEM. Cui oculum? cur ſimplicem? Deum Theologi ſubſtantiam ſimpliciſſimam

A *mam* vocant, in quâ nulla ſit compositio aut mixtura, nil aliunde collecti aut emendicati: nihil enim in Deo eſt, quod non eſt Deus. Sic oculus, ſic & Intentio ſimplex dicitur, cui nihil impuri, nullus ſuſ amor, non ſatus timor, non ſpes vana ſit admixta, ſed quæ pura, nec ullis ejulcemodi lordibus turbata, ad Deum ſolum directâ, eo ſolo contenta ſit.

Ergo, Intentio recta eſt, quæ cum operatur, operis ſui finem conſtituit Deum, ſeu, quæ omnia ad Dei gloriam & honorem revocat. Explanat id ſanctus Ambroſius aquilæ ſolertiâ: Hæc pullos ſuos involucres exploratura, & à legitimis ſeparatura, ſpurios ungue ſuſpenſos tenet in aëre, eòſque opponit ſolaribus radiis, qui irretitis & hiantibus oculis excipiunt ſolem ii agnoſcantur in filios, ſubmittuntur in nidum, foventur & aluntur. Perinde ſi dicat mater: Hi mei filii ſunt, ſtirps aquilina, digni quos nutriam: ceteros qui ſolem tremulis ac palpitantibus oculis, idque agere admittunt, ut degeneres nido præcipitat, & ut genus non ſuum exhæredat miſerabili lapſu. Ita & ii proſus qui Deum ſui obrutu aſſiduo ſic poſſunt reſpicere, ut omnes ſuos beant oculum ſimplicem. actus SINCERE ac INTEGRE ad Dei honorem ſe dirigant, unicam voluntatem divinam in omnibus ſe-
tentur, veriſſimi Dei filii ſunt, hiſ SIMPLEX OCULVS eſt.

§. II.

Fuit è præſcis Aſcetiſ unus aliquis, qui quotieſcunque Viſit Patruſ. operis aliquid erat aggreſſurus, ſubſiſtebat aliquantisper cogitanti ſimilis. Interrogatus quid hoc ageret: opera noſtra, reſpondit, ex ſe nulla ſunt, velut informis trabs, niſi recto ſine ſincerâque intentione velentur ac veſtiantur. Et velut qui ſagittis ad ſcopum ejaculandis certant, non emittunt ante ſagittam, quàm oculo collinearint ad metam: ſic & ego, quidquid demum acturus ſim, ad Deum finem & ſcopum noſtrum ultimum intentionem meam dirigo. Et hoc eſt, ait, quod ago dum ſubſiſto, id enim Deus à nobis exigit. Optimè factum dictumque.

Rectè ſentit Bernardus, inſulſam eſſe Deo noſtram Deum de omnem & obedientiam & patientiam, niſi omnium quæ agimus vel patimur, ipſe ſit cauſa. Et quemadmodum qui propoſito præmio bombardas explodunt in eundem orbem ligneum, quò minùs ab orbis centro aberrent, oculum laevum plerumque claudunt, ſolo uſuri dextro, quò vegetior ſit acies & certior feratur in umbilicum ſcopi: ita proſus claudendus & nobis eſt ſineſter

ster oculus tot humanorum respectum, tot pessimarum observationum, tot inanium scientiarum, solus vero dexter largissime aperendus aspiciendo Deo per sinceram intentionem.

Joan. cap. 4. vers. 31. & seqq. Sederat ad fontem Servator noster à viâ fessus, fame sitique exhaustus, & ubi colloquium cum Samaritide finit, discipuli ea quæ emerant, anteposcentes: Rabbi, ajunt, manduca. Quibus Dominus: Ego, inquit, cibum habeo manducare quem vos nescitis. Nunquid, ajunt, aliquis attulit ei manducare? Tandem aperte Christus, Meus cibus est, inquit, ut faciam voluntatem ejus qui misit me, ut perficiam opus ejus. Hic itidem cibus est omnium Deo servire cupientium, ut perficiant opus ejus.

Atque si rem ad calculos revocemus, omnes ex eadem patinâ cenamus, herus & famulus, opulentus & egenus, doctus indoctusque, unus omnium cibus est, unica Dei voluntas, unicus Dei honor; tamque contentus sit forte suâ primus & summus, quam suâ postremus & infimus, quando omnium una debet esse actio, unam atque unicam Dei gloriam in omnibus spectare.

§. III.

Orat. 16. de ebriet. & ingluvie. Ephes. c. 6. v. 6. & 7. Ratio vivendi, inquit Basilii, in homine Christiano, verum sibi scopum habet propositum, Gloriam Dei. Et divini Pauli præceptum est: Non ad oculum servientes quasi hominibus placentes, sed ut servi Christi, facientes voluntatem Dei ex animo. Et ut hoc altius infigat animo, id ipsum ingeminat: cum bonâ voluntate servientes, sicut Domino & non hominibus. Amandus est Deus operando, & amando Deum, operandum est propter Deum. Ab exemplo id patet.

Honestæ vitæ matrona, cum reducem habet à viâ maritum, solipitem & sanum, qui utrum viveret ignorabat, à quo diu nullas acceperat literas, cum præsentem videt, ingentia edit lætitiæ signa: hic famulæ vires obire, ocreas detrahere, pedes ablueri, non infra sortem suam reputat. Scit quidem hoc ancillarum aut servorum esse: sed illi servilem hanc operam præoccupans, & amorem testari vult & gaudium. Non vile videtur ei obsequium, quod amor facit tam suave: honori ducit sic à seipsâ abjici. Pari modo, si nos quicumque sumus, nostrum dumtaxat munus, laborem, officium, fortunam attendamus, facile obrepit tædium, & oneri erit etiam facillimus labor, graviter queremur quoties non jucundè licuerit quiescere: at verò si oculos aliò mittamus, & Deum respiciamus, servientes sicut Domino, & non hominibus, nullum nec vilem nec nimis gravem censebimus laborem; quies erit molestia. Opifices cum ipsis Dominis se laborare sciunt, solertia longè majore id faciunt. Thoracem accipit farror reficiendum: hic prima quaestio est, cui nam? si Domino, mox sepelitis tantisper allis, ipse magister hanc operam præstat, quam aliqui puero imperasset. Ergo, non nos, sed Dominum attendamus, servientes sicut Domino, & non hominibus. Para erit intentio, inquit Bernardus, si in omni actione nostra aut honorem Dei, aut utilitatem proximi, aut bonam conscientiam quæramus.

Ephes. c. 6. vers. 7. Præclarissime Seneca: Non potest, inquit, quisquam beatè degere, qui se tantum intuetur, qui omnia ad utilitates suas convertit: alteri vias oportet, si vis tibi vivere. Quodlibet vitium sic à Deo abducit hominem, ut is sibi vivat, ad suam commodam vigilet, stertat ad aliena. Ubi ergo intentio anhelat ad as & nummos, ibi carior hospes non est quam pecunia: ubi intentio carnem sapit, illic voluptas inter intimos amicos numeratur: ubi verò in altum suspirat intentio ad honores & dignitates, istic anxii sedulitate colliguntur pennæ quæ evehant ad alta, nec ullus gratus ferrumunus, quam qui alas donat huic ambitioso volatui idoneas. En, ut horum oculi averfi abeant à Deo in res vanissimas, quas occultâ intentione con-

A cupiscunt, ita sibi ipsis vivunt. At, nequit Deo vivere, qui vult vivere sibi.

Ergo, Oculus ad Deum perseveranter reflexus, hic At recte demum simplex. Intentio Deum ubique observans, nec adspiciens quidquam nisi simul aspiciat Deum, hæc demum & RECTA & SINCERA est Intentio. Per hanc vivimus Deo, uti Hebræo psalter jucundissimum erat dicere: Et anima mea illi vivet. Hinc pulcherrimum illud Deo à seipso impetrans: Non proponebam, inquit, ante oculos meos rem injustam.

CAPUT II.

Que sit INTENTIO RECTISSIMA.

Trilogia Triplici ferè modo Intentionem nostram dirigimus ad Deum. Primo: Servit quis Deo, & à nobis gravioribus se continet, formidine pœnæ; inferorum ignes, æternos cruciatus metuit. Hic talis subinde audet aliquid non carcere tantum aut brevibus Gyaris, sed inferis dignum: audet, inquam, aliquid, & rem in casum dat, nam cogitat: Nondum tam vicinus inferorum ergastulis sum, quin lætiusculè hoc aut illud audeam: debitorum quo me forsitan obstricturus, confessione piaculari tollere, noxam quam fortasse contracturus, iterum deletere potero: audeamus ergo; petendie licebit redire ad officium. Ah, oculus iste simplex non est; nec, si sit, diu talis est; non enim solum Deum respicit. Si manes & inferi fabula essent, homo ille caelum sibi extra caelum statueret, & beatum se crederet, si licenter & ad ventris curas abjectus viveret ut pecus. Hæc intentio eorum est ferè quos Paulus homines vocat *Animales*, qui non percipiunt ea quæ sunt spiritus Dei.

Altero modo, Intentio ad Deum dirigitur: Servit quis Deo, quia cupit inter Beatos vivere. Cælum ei dulce: merces æterna, merces magna nimis. Inclinat cor ejus ad summum ad faciendas justificationes propter retributionem. Intentio hæc primâ multò melior est, nec tamen optima est: melior, inquam, nam iste qui cæli gaudia concupiscit, cautior est, quam ille qui orci tormenta solum metuit, neque ea meruit semper, sed quandoque suæ formidinis oblitus, ruit in vitium.

Tertio modo, Intentionem ad Deum rectissime dirigit, qui sic animo sentit: Servio Deo, & ideo servio, quia hic Dominus dignissimus est, ut ei serviat ab omnibus, & quia me beneficiis eximis, & innumeris prævenit; omnia ipsi debeo. Huic placere cupio, & propter hunc omnia facio, quæcunque facio: de præmio & mercede nihil omnino sollicitus sum. Ego Deo servio, serviamque dum vixero, ubi demum sit remuneratio.

Hæc omnium optima, hæc RECTISSIMA est Intentio, non sui, sed Dei; non Utilis, sed solius Honesti aspectu facere omnia. De hac intentione gloriatus Hebræus Rex David: *Voluntariè*, inquit, *sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo, quoniam bonum est.* Facundissime hic Augustinus: *Quare*, inquit, *voluntariè? quia gratis amo quod laudo.* Laudo Deum & in ipsâ laude gaudeo, ipsius laude gaudeo, quod laudato non erubescio. Gratuitum sit, & quod amatur, & quod laudatur. Quid est gratuitum? ipse propter se, non propter aliud. Quod præmium accepturus es à Deo, o Avere? Non tibi terram sed seipsum servat, qui fecit cælum & terram. *Voluntariè sacrificabo tibi*: noli ex necessitate. Si enim propter aliud laudas Deum, ex necessitate laudas: si adesset tibi quod amas, non laudares Deum. Vide quid dicam. Laudas Deum, verbis gratiâ, ut tibi det amplam pecuniam. Si haberes aliunde amplam pecuniam, non à Deo, nunquid laudares Deum? Si ergo propter pecuniam laudas Deum, non voluntariè sacrificas Deo, sed ex necessitate sacrificas, quia præter illum nescio quid aliud amas. Contemne omnia, ipsum attende, ipsum gratis dilige, quia melius ab eo non invenis quod